

Aan: Anne-Marie Hobbel de Jong
Beleidsondersteunend medewerker Veiligheid | Team VTH | Gemeente Altena
a.hobbel@gemeentealtena.nl

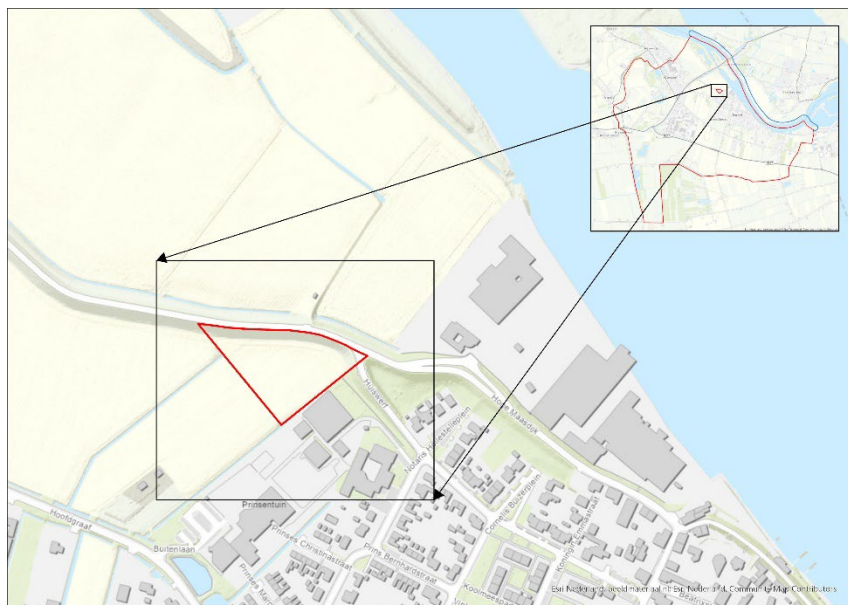
Afzender: Martijn van Bommel
Historicus bij Bodac B.V.
Telefoon: +31735431010
m.vanbommel@bodac.nl

Betreft: Memo Historisch Vooronderzoek Ontplofbare Oorlogsresten (OO) ter hoogte van Hoge Maasdijk - Andel

Datum: 12 mei 2022

Beste Anne-Marie,

In opdracht van de Gemeente Altena voert Bodac B.V. het historisch onderzoek conflictperiode 'H1067 BOO Gemeente Altena' met als eindresultaat een gemeentedeekkende bodembelastingkaart OO en een overzicht van reeds uitgevoerde onderzoeken. Uit de, op 21 april 2022, opgeleverde 'Mijlpaal 3 Indicatietabel voormalige gemeenten Giessen en Op- en Neer-Andel' van het project 'H1067 BOO Gemeente Altena (OO)', is gebleken dat er meerdere oorlogshandelingen hebben plaatsgevonden binnen en rondom het onderzoeksgebied van Deelgebied 3; de contouren van de voormalige gemeenten Giessen en Op- en Neer-Andel. Door directe bodemroerende plannen van de Gemeente Altena ter hoogte van perceel 'Woudrichem I 445' heeft de Gemeente Altena het verzoek gedaan aan Bodac B.V. om vooruitlopend op de BOO een Memo op te stellen van deze locatie.¹ Bij *Figuur 1* hieronder zijn de contouren te zien van het betreffende perceel binnen de contouren van Deelgebied 3.

Figuur 1: Onderzoeksgebied Memo Perceel 'Woudrichem I 445' binnen contouren Deelgebied 3

¹ Email correspondentie tussen mevr. A. Hobbel de Jong (Gemeente Altena) en dhr. L. van Rooi (Bodac B.V.) conform offerte met verzonden op 21 april 2022.

Bodac B.V.

Postbus 12 * 5480 AA Schijndel * Tijdelijk bezoekadres: Het Zuiderkruis 37, 5215 MV 's-Hertogenbosch *
T. +31(0)73 543 10 10 * F. +31(0)73 549 83 60 * info@bodac.nl * K.v.K. Den Bosch 17138633
IBAN NL46INGB0684929481 * BIC INGBNL2A * BTW nr. NL810272763B01

ISO 9001
ISO 14001
VCA **
CS-VROO/CS-000
BRL 4000

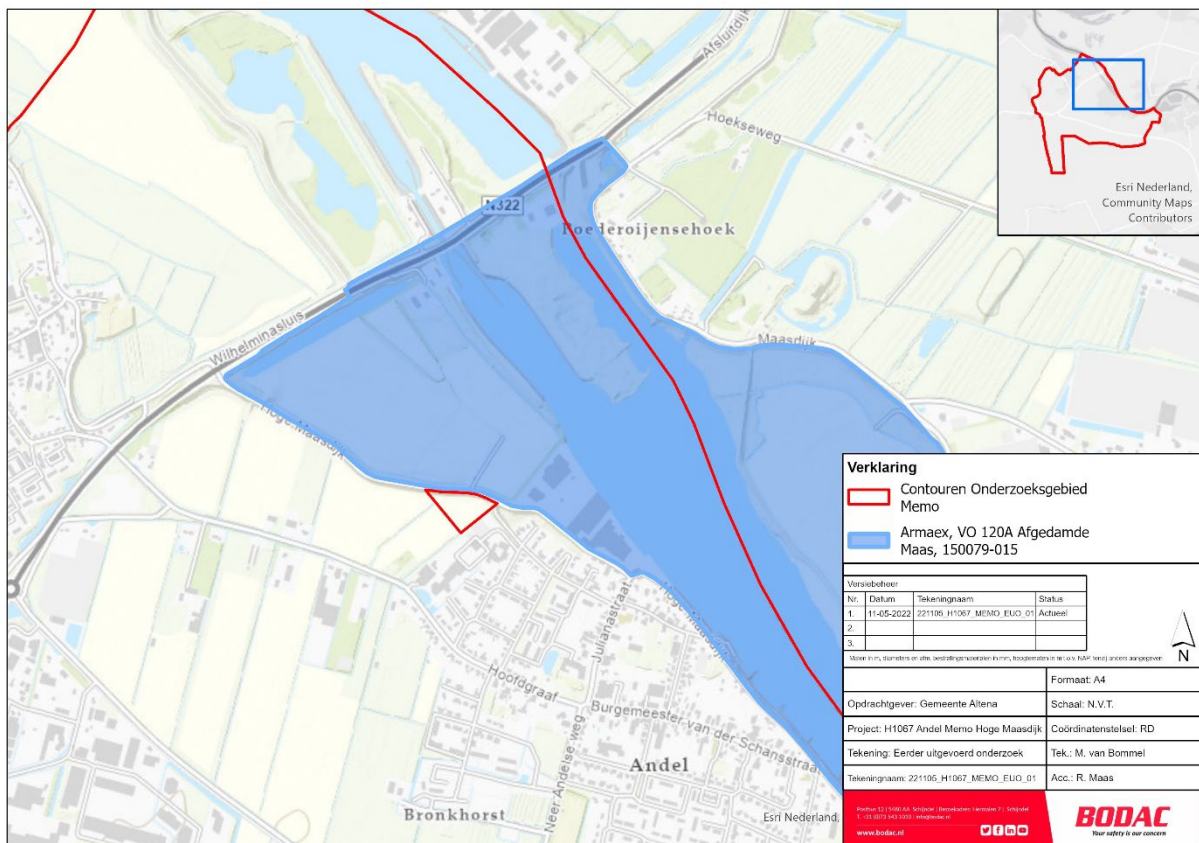
Ter aanvulling op de bevindingen uit de 'Mijlpaal 3' van 21 april 2022 zijn een aantal extra bronnen geraadpleegd en beoordeeld. Onderstaand zijn deze - samen met de reeds voor het Memo bestudeerde informatiebronnen – toegelicht.

✓ **1. Eerder uitgevoerd historisch vooronderzoek & detectiewerkzaamheden.**

- Allereerst zijn de rapportages van de eerder uitgevoerde vooronderzoeken en detectiewerkzaamheden (opnieuw) nabij het onderzoeksgebied bestudeerd. De volgende rapportage raakt de noordelijke contouren aan:

1. Armaex B.V., *VO Conventionele Explosieven 120A Afgedamde Maas*, projectnummer VO 150079-015 (23 december 2016).

De contouren van deze studie overlappen niet met het onderzoeksgebied van deze Memo en kan derhalve slechts als indicatief worden beschouwd, zie hiervoor hieronder *Figuur 2*. Uit deze bureaustudie zijn aanwijzingen gevonden voor de mogelijke aanwezigheid van OO in/op de waterbodem en op de oevers van de Afgedamde Maas. De dichtstbijzijnde verdachte afbakening (op afwerpmunitie) t.o.v. het huidige onderzoeksgebied ligt op 150 meter afstand. Of er daadwerkelijk OO zijn geruimd tijdens eventuele benaderwerkzaamheden door andere partijen wordt uit deze rapportages niet duidelijk.

Figuur 2: Contouren eerder uitgevoerd onderzoek t.o.v. onderzoeksgebied Memo

✓ **2. Literatuur**

- Vervolgens is het voor 'Mijlpaal 3' uitgevoerde literatuuronderzoek nogmaals door genomen m.b.t. de contouren van het onderzoeksgebied van deze Memo. Er zijn

Bodac B.V.

Postbus 12 * 5480 AA Schijndel * Tijdelijk bezoekadres: Het Zuiderkruis 37, 5215 MV 's-Hertogenbosch *
 T. +31(0)73 543 10 10 * F. +31(0)73 549 83 60 * info@bodac.nl * K.v.K. Den Bosch 17138633
 IBAN NL46INGB0684929481 * BIC INGBNL2A * BTW nr. NL810272763B01

ISO 9001
 ISO 14001
 VCA **
 CS-VROO/CS-000
 BRL 4000

geen aanwijzingen gevonden in de literatuurstudie die duiden op het mogelijk aantreffen van OO binnen de contouren van dit perceel.

✓ **3. Streekarchief Langstraat Heusden Altena (SLHA)**

- Ten derde heeft Bodac B.V. voor de gemeentedeekkende kaart van project 'H1067 BOO Gemeente Altena (OO)' meerdere malen het regionale archief in Heusden bezocht. Voor deze Memo zijn de bevindingen van deze archiefstudies nogmaals bekeken en er zijn geen indicaties gevonden die duiden op het mogelijk aantreffen van OO binnen de contouren van het perceel.

✓ **4. Nationale- en internationale archieven**

- Aansluitend op het regionale archiefonderzoek heeft voor de 'Mijlpaal 3' van 21 april 2022 ook een onderzoek plaatsgevonden in nationale- en internationale archieven. De gevonden indicaties uit deze studies hadden ook geen betrekking op de contouren van het onderzoeksgebied van deze Memo.

✓ **5. Luchtfotoanalyse**

- Tenslotte heeft er aansluitend op het nagelopen onderzoek behorend tot 'Mijlpaal 3' een luchtfotoanalyse plaatsgevonden. Hiervoor heeft Bodac B.V. een inventarisatie uitgevoerd van beschikbare luchtfoto's in nationale en internationale archieven. Er zijn geschikte foto's gevonden binnen de collecties van de afdeling Speciale Collecties, Bibliotheek Wageningen University (WUR) te Wageningen. Het betreffen twee foto's van 19 maart 1945 en 16 april van datzelfde jaar; helaas waren er geen foto's beschikbaar na de bevrijding en het officiële einde van de gevechtshandelingen. Bij *Figuur 3* is een uitsnede van de meest recente luchtfoto (16-04-1945) m.b.t. de contouren van het onderzochte perceel te zien. Concluderend zijn er, aansluitend op de vorige onderzoekslagen, geen indicaties gevonden die leiden tot een verdachtmaking van een deel of het gehele perceel. Zo zijn er geen kraters van afwerp- en geschutmunitie te ontwaren, net als sporen van geschutstellingen, loopgraven, tankgrachten, etc. Het betrof, vermoedelijk, een bosperceel.

Figuur 3: Uitsnede van luchtfoto m.b.t. contouren van het onderzoeksgebied

Bodac B.V.

Postbus 12 * 5480 AA Schijndel * Tijdelijk bezoekadres: Het Zuiderkruis 37, 5215 MV 's-Hertogenbosch *
T. +31(0)73 543 10 10 * F. +31(0)73 549 83 60 * info@bodac.nl * K.v.K. Den Bosch 17138633
IBAN NL46INGB0684929481 * BIC INGBNL2A * BTW nr. NL810272763B01

ISO 9001
ISO 14001
VCA **
CS-VROO/CS-OOO
BRL 4000

Concluderend:

Op basis van de hierboven toegelichte onderzoeksinspanning naar gegevens over mogelijk aan te treffen Ontplofbare Oorlogsresten binnen het perceel 'Woudrichem I 445' zijn **geen** indicaties gevonden die leiden tot de verdachtmaking van het onderzoeksgebied. Hoewel er (in)directe aanwijzingen zijn voor mogelijk aan te treffen OO binnen het grotere onderzoeksgebied van Deelgebied 3 behorend tot project 'H1067 BOO Gemeente Altena', zijn deze niet te herleiden tot het kleine stukje onderzoeksgebied van deze Memo.

Advies vervolgstappen:

Het onderzoeksgebied kwalificeert Bodac B.V. op basis van het geanalyseerde feitenmateriaal als onverdacht op de (mogelijke) aanwezigheid van OO. Op basis van dit advies volgen geen vervolgstappen.

Hopende de Gemeente Altena bij deze voldoende geïnformeerd te hebben. Mochten er naar aanleiding van voorliggende Historische Vooronderzoek-MEMO nog vragen zijn, dan horen wij dat uiteraard graag.

Namens Bodac B.V.,

met vriendelijke groet,

Martijn van Bommel
Historicus Bodac B.V.

Roy Maas
Projectleider Bodac B.V.

Bodac B.V.

Postbus 12 * 5480 AA Schijndel * Tijdelijk bezoekadres: Het Zuiderkruis 37, 5215 MV 's-Hertogenbosch *
T. +31(0)73 543 10 10 * F. +31(0)73 549 83 60 * info@bodac.nl * K.v.K. Den Bosch 17138633
IBAN NL46INGB0684929481 * BIC INGBNL2A * BTW nr. NL810272763B01

ISO 9001
ISO 14001
VCA **
CS-VROO/CS-000
BRL 4000